

№3

MOLIYAVIY TEXNOLOGIYALAR

ILMIY ELEKTRON JURNALI

ISSN: 2181-3965
VOLUME 5
TOSHKENT 2026

“MOLIYAVIY TEXNOLOGIYALAR” ILMIY ELEKTRON JURNALI TAHRIRIYAT KENGASHI RAISI

To‘lqin Zakirovich Teshabayev – tahririyat kengashi raisi. Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti rektori, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI

Mehmonov Sultonali Umaraliyevich – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O‘quv ishlari bo‘yicha birinchi prorektor, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Abdurahmanova Gulnora Qalandarovna - Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo‘yicha prorektor, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Karimova Komila Daniyarovna - Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, Yoshlar masalalari va ma‘naviy-marifiy ishlar bo‘yicha birinchi prorektor, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent

Xudoyqulov Sadirdin Karimovich - Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, Hududiy ta‘lim masalalari va markazlar bo‘yicha prorektor, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Sindarov Sherzod Egamberdiyevich – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, Infratuzilmalarni rivojlantirish va iqtisod ishlari bo‘yicha prorektor, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent

Saparov Aktam Jo‘rayevich – bosh muharrir, filologiya fanlari doktori

Islamkulov Alimnazar Xudjamuratovich – iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Pardayev Abdunabi Xoliqovich – iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Kuziyev Islomjon Ne‘matovich – iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Baymurotov Tursunbay Maxkambayevich – iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor

Omonov Akrom Abdinazarovich – iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Sharipov Qongratbay Avezimbetovich – texnika fanlari doktori, professor, O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta‘lim, fan va innovatsiyalar vaziri

Jumayev Nodir Xosiyatovich – iqtisodiyot fanlari doktori, professor, O‘zbekiston Respublikasi Oliy Kengashi deputati

Haydarov Nizomiddin Hamroyevich – iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Raviprakash G. Dani – Xalqaro ta‘lim konsultanti, professor (AQSH)

Bagautdinova Nailya Gumerovna – Qozon federal universiteti Boshqaruv, iqtisodiyot va moliya instituti direktori, iqtisodiyot fanlari doktori, professor (Rossiya Federatsiyasi)

Sharifzoda Mu‘min Mashokir – Tojik davlat huquq, biznes va siyosat instituti rektori, iqtisodiyot fanlari doktori, professor (Tojikiston Respublikasi)

Maley Elena Borisovna – Polotsk davlat universiteti rektori, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent (Belarus Respublikasi)

Asif Mahbub Karim – Malayziya Menejment va tadbirkorlik universiteti professori (Malayziya qirolligi)

Piter Xayk – Yevropa amaliy fanlar va menejment instituti ilmiy ishlar bo'yicha prorektori (Chexiya Respublikasi)

Yavuz Demirel – Kastamonu universiteti professori (Turkiya Respublikasi)

Jo'rayev Abdug'affor Safarovich – Termez agrotexnologiyalar va Innovatsion rivojlanish instituti rektori, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Ismanov Ibroxim Nabiyeovich – Farg'ona politexnika instituti kafedra mudiri, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Xayriddinov Azamat Botirovich – Qarshi muhandislik-iqtisodiyot instituti prorektori iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Tashnazarov Samiddin Nizamovich – Samarqand iqtisodiyot va servis instituti kafedra mudiri, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Nurmanov Ulug'bek Anorbayevich - Bank-moliya akademiyasi “Buxgalteriya hisobi va audit” kafedrasida professori, iqtisodiyot fanlari doktori

Yakubova Nargiz Tursunbayevna – iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Mamatov Baxadir Safaraliyevich – iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Qiyosov Sherzod Uralovich – iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Urazaliyev Kamoliddin Tajikulovich – iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent

JURNAL TAHRIRIYATI

Saparov Aktam Jo'rayevich – bosh muharrir, filologiya fanlari doktori, dotsent

Avlokulov Anvar Ziyadullayevich – ilmiy muharrir, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Aliqulov Mehmonali Salohiddin o'g'li – mas'ul muharrir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Buxorova Moxira Samandarovna – muharrir

O'zbekiston Respublikasi OAK Rayosatining 2023-yil 3-iyundagi 364-son qarori bilan “Moliyaviy texnologiyalar” ilmiy elektron jurnali iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) va fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalari yuzasidan assosiy ilmiy natijalarini chop etish tavsiya etilgan ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan.

“Moliyaviy texnologiyalar” ilmiy elektron jurnali

23.11.2022-yildan

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan **№R-566966** reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№049864**

MUNDARIJA			
1.	Шаисламова Наргиза Кабиловна	Тижорат банклари рискларини баҳолашда стресс-тест усулидан самарали фойдаланиш	7
2.	Ashurova Nargiza Chori qizi	O‘zbekiston turizm xizmatlari bozorida gastronomik turizmni rivojlantirishning asosiy yo‘nalishlari	19
3.	Mamatqulov Avazbek Axmadaliyevich	Oliy ta‘lim muassasalarida ichki audit tizimini raqamlashtirish mexanizimini takomillashtirish	24
4.	Sobirov Otabek Olimjonovich	Boshqaruv hisobini tashkil etishning konseptual asoslari	36
5.	Rustamov Maqsud Suvonqulovich, Boqiyeva Zuhra Soxibjon qizi	Iqlim o‘zgarishining iqtisodiyotga ta’siri	41
6.	Xalimov Shaxboz Xalimovich	Qishloq joylarida turizm xizmatlarini rivojlantirishning xorij tajribalari	48
7.	Kenjayev Ikrom Ergashboyevich	Hududlarda investitsiya mexanizmlarini takomillashtirishning institutsional va moliyaviy omillari	53
8.	Rustamov Maqsud Suvonqulovich, Normatov Muslimbek No‘rbo‘ta o‘g‘li	Kredit riski	60
9.	Kurbonov Said Akbarovich	AҚШ федерал резерв тизими (ФРТ) ва унинг иқтисодиётга таъсири	67
10.	Bekmurodova Feruza Azamat kizi, Kadambaeva Charos Masharip kizi	Economic cooperation practices and development trends in Middle Eastern countries	73
11.	Mardonova Malika Asatilloeyvna	Xavfsiz turizm tushunchasining nazariy-uslubiy asoslari	80
12.	Alimov Baxodir Batirovich	Rivojlangan sug‘urta kompaniyalarining moliyaviy holati va samaradorlik ko‘rsatkichlari tahlili	85
13.	Narziyev Abror Baxtiyorovich	Moliyaviy bozorlardagi volatillik dinamikasining GARCH modellari asosida empirik tahlili	95
14.	Xoldorova Kamola Jamoliddin qizi, Murodova Dilnoza Choriyevna	O‘zbekistonda tijorat banklarini transformatsiya qilishning dolzarb masalalari	106
15.	Юсупов Бехзод Юсуп угли	Финтех-ориентированная модель комплексной оценки кредитоспособности корпоративных клиентов и её влияние на эффективность банковских решений	112
16.	Ташбаева Рано Гайбуллаевна, Ташбаев Улугбек Ванситович	Цифровая оценка конкурентоспособности предприятий HoReCa на основе Open Data и онлайн-платформ (на примере г. Ташкента)	120
17.	Баракаев Отабек Отакулович	Ўзбекистонда аудиторлик хизматлар бозорининг 2020-2025 йилларга тахлили ва уни такомиллаштириш йўналишлари	127
18.	Muradov Botir Hayat	Yevropa iqtisodiyotining yashil transformatsiyasida iqlim o‘zgarishi bilan bog‘liq fizik va moliyaviy risklar tahlili	140
19.	Isroiljonov Murodil Qosimjon ugli	Household Consumption, Imports, and Gross Capital Formation in Uzbekistan: Evidence from an ARDL Model	148
20.	Чориева Нигина Қахрамановна	Классик иқтисолий назариялар асосида тadbirkorlik субъектларининг экспорт салоҳиятидан фойдаланиш самарадорлигини ошириш хусусиятлари	155
21.	Chintemirova Diyora Shuxrat qizi	Hududlar kesimida kichik biznes va xususiy tadbirkorlik faoliyatining rivojlanish tendensiyalari	160
22.	Artikov Ne‘matulla Abdusalamovich	Soliqli daromadlar oshishida sheringning iqtisodiy imkoniyatlari	166
23.	Кузиева Динора Баходировна	Узоқ муддатли активларни баҳолаш тартибини такомиллаштириш	173
24.	Умарова Гулзодахон Кодирбековна	Кичик бизнесни муқобил молиялаштиришнинг илғор хорижий тажрибалари	181
25.	Murtozayeva Zarnigor Komol qizi	Tashabbusli budget mablag‘larini ijtimoiy ehtiyojlar asosida manzilli taqsimlash mexanizmlarini takomillashtirish	187
26.	Baytanov O‘ralboy Miraqul o‘g‘li	Sanoat korxonalarida mahsulot sifatini boshqarishning zamonaviy metodologik yondashuvlari	193
27.	Mardonov Akromjon Nusrat ogli	The impact of fiscal policy on the national economy	201
28.	Ostonaqulov Dilshod Ismatilla o‘g‘li	O‘zbekiston respublikasining aholi hayot sifati va iqtisodiy o‘sish o‘rtasidagi bog‘liqlikni statistik baholash	206
29.	Babaxanova Nozima Saidakbarovna	Milliy fond bozorida aksiyalarni ommaviy joylashtirish mexanizmlarini transformatsiya qilish yo‘llari	213
30.	Tilabov Nasrulla Tashmurotovich	O‘zbekistonda davlat qarz portfelini risk-diagnostics asosida boshqarish metodologiyasini takomillashtirish	220

31	Rahmonova Durdona Hasan kizi	Effective management of investment opportunities and regional economic diversification: evidence from the kashkadarya region	226
32	Xamdamov Omonullo Ne'matullayevich	Kapital bozoridan moliyaviy resurslar jalb qilishning xalqaro amaliyot tajribalari	233
33	Achilov Dilshod Marufovich	Innovatsion faoliyatning moliyaviy ta'minot manbalari va ularni samarali boshqarish yo'llari	244
34	Baratova Zumrat Xalmetjanovna	Innovatsion faoliyat bilan bog'liq moliyaviy risklarni boshqarish	253
35	Mavlyanova Yulduzxon Turg'unovna	Moliyaviy resurslarni samarali boshqarishda ERP (Enterprise Resource Planning) mexanizmidan foydalanish istiqbollari	261
36	Ishniyazov Otabek Baxodirovich	Bank faoliyatida risklarning turlari, ularni samarali boshqarish	268
37	Baxriddinov Kamoliddin Baxriddin o'g'li	Aksiyadorlik jamiyatlarida investitsiyaviy qaror qabul qilish amaliyotining tahlili	275
38	Qudratova Feruza Nasriddinovna	Financing decisions and value creation in an emerging economy: Evidence from the capital structure of Uzauto Motors	283
39	Xasanov Komil Mutalibjanovich	Chiqindilarni boshqarishda yevropa ittifoqi tajribasi va uni o'zbekiston sharoitida qo'llash	591
40	Orzukulova Zumrad Abdukhalik kizi, Azimova Nozimakhon Alisher kizi	Strategic brand management: review of keller's brand equity model and Aaker's brand identity system	297
41	Ollokulova Feruza Mansurovna	Davlat xususiy sheriklik rivojlanishining xorij tajribasi va undan O'zbekiston amaliyotida foydalanish imkoniyatlari	302
42	Umurzakova Dildora Sultonmaxmudovna	Raqamli iqtisodiyot sharoitida ayollar bandligiga doir muammolarning asosiy yo'nalishlari	310
43	Jo'rayeva Zarifa Bahodir qizi	Tijorat banklarida kredit xizmatlari amaliyotining dolzarb masalalari	317
44	Tureev Azizbek Abatovich	Qoraqalpog'iston Respublikasida mevachilik tarmog'ini klasterlashning iqtisodiy samaradorligini baholash	324
45	Mirzataev Salamat Muratbaevich	Ekologik muammolar sharoitida qishloq xo'jaligi barqarorligini ta'minlashda smart texnologiyalardan foydalanishning ilmiy-uslubiy asoslari	329
46	Komekova Gulzira Sharbaevna	Raqamlashtirilgan logistika tizimlari asosida sabzavotchilik mahsulotlari bozorining samaradorligini oshirish yo'llari	335
47	Qidirmiyazov Ajiniyaz Sherniyazovich	Qoraqalpog'iston Respublikasida qurilish sohasining rivojlanish holati va sun'iy intelkt asosida xizmat kursatishni rivojlantirish istiqbollari	340
48	Розиков Жалил Жалолович	Вопросы реформирование бухгалтерского учета в сельском хозяйстве	346
49	Karimov Eminjon Gapardjonovich	Sanoat korxonalarida moliyaviy tahlil axborot tizimini takomillashtirish masalalari	351
50	Toshev Nurbek Janon o'g'li	Qashqadaryo viloyatida turizm samaradorligi indeksi (TEI) asosida mintaqaviy turizm rivojlanishi dinamikasini baholash	359
51	Kurbonova Malika Akhmad kizi	Comprehensive methodology for assessing the effectiveness of digital economy technology implementation in regional economic development	365
52	Isakova Naima Ikromjonovna	Xizmat ko'rsatish korxonalarida turizmni rivojlantirish uchun strategik marketing dasturini ishlab chiqish va uni takomillashtirish yo'llari	371
53	Sultanova Nigora Xikmatxo'ja qizi	Xarajatlar hisobida ABC va BSC tizimlari integrativ tahlili	377
54	Muminova Parvina Ilhom qizi	Bank majburiyatlari hisobi va ichki auditini takomillashtirish	383
55	Abduraxmonova Munisa, Alimov Ulug'bek Baxodirovich	Raqamli iqtisodiyot sharoitida xizmat ko'rsatish korxonalarida biznesni rivojlantirish tamoyillari va bosqichlari	389
56	Axmedov Shoymurod Azamat o'g'li	Tijorat banklarida investitsiya loyihalarini moliyalashtirish samaradorligini takomillashtirish yo'llari	395
57	Xamdamov Shavkat Komilovich	Aholini ijtimoiy himoyalash moliyaviy mexanizmi samaradorligini baholashning nazariy-metodologik asoslari	402
58	Ruziyev G'anisher Usarovich	Soliqlar vositasida tadbirkorlikni rivojlantirish va bandlikni ta'minlash orqali daromadlarni oshirish hamda kambag'allikni qisqartirish masalalari	411
59	Atamuratova Gulrux Muzafarovna	Kichik biznes tizimlarining iqtisodiy mohiyati va ularni modellashtrish bo'yicha zamonaviy xorij tajribasi	419
60	Mirzayeva Charos G'ayrat qizi	Savdo va xorijiy investitsiyalarning iqtisodiy o'sishdagi o'rni: Janubiy Koreya va O'zbekiston misolida qiyosiy ekonometrik tahlil	424

61	Toshpulatov Davron Akromovich	Islom moliyasida risklarni boshqarish	437
62	Amir Xudaykulov	Moliyaviy hisobotning xalqaro standartlariga muvofiq EBITda indikatorini hisobga olishning o'ziga xos xususiyatlari	451
63	Тожибоева Дилором	Иқтисодий фикрлаш тарзи ва унинг қарор қабул қилиш назариясида туган ўрни	459
64	Azimov Islom Xolmurodovich	Xizmatlar infratuzilmasini rivojlantirishda tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlarning xorijiy tajribalari va O'zbekistonga qo'llash imkoniyatlari	471
65	Xadjibekova Aziza Akbarovna	Tashqi va ichki turizmni rivojlantirishda tashkiliy-iqtisodiy mexanizmining asosiy funktsiya va prinsiplari	477
66	Насирова Хатидже Камолжоновна	Методологические основы интеграции ESG-принципов в систему управления инвестиционной привлекательностью промышленных предприятий Республики Узбекистан	484
67	Azimova Malika Rustamovna	NPVfr modifikatsiyalangan ko'rsatkich asosida O'zbekiston xizmatlar sohasidagi franchayzing loyihalarining iqtisodiy samaradorligini baholash	494
68	Razzakov Jasur Xamraboyevich	Korporativ biznes sektorini moliyalashtirishga ta'sir qiluvchi omillar tahlili	501
69	Sulaymanov Akrom Isamiddinovich	O'zbekiston bank tizimida uzoq muddatli moliyalashtirishning tarkibiy nomutanosibligi va ssenariyli erta ogohlantirish chegaralari	507
70	Azizkulov Baxtiyor Xushvaktovich, Xasanova Dilnoza Jamshid qizi	Samarqand viloyatiga jalb qilingan investitsiyalarni iqtisodiy tahlili va ulardan foydalanishning imkoniyatlari	519
71	Amonova Nazokat Utkurovna	Improving the mechanisms of financing investment activities in the context of economic modernization	526
72	Xonova Nodira Fazliddinovna	Kraudfunding platformalari orqali investitsiya loyihalarini moliyalashtirish yo'llari	534
73	Kurbanova Shaxnoza Yuldashbayevna	Qurilish materiallari sanoatida ishlab chiqarish samaradorligini oshirishda innovatsion texnologiyalarning roli	544
74	Umarov Abduvohob Tursunovich	Mintaqalarni barqaror rivojlantirish mexanizmini takomillashtirish yo'nalishlari	550
75	Nematullayev Hamidullo Azizillo o'g'li	Xorijiy davlatlar qarzini boshqarishga doir tajribalari va milliy amaliyotda foydalanish imkoniyatlari	557
76	Bozorov Xayrulla Xaitboyevich	Farg'ona viloyatida biznesni rivojlantirishda jalb qilinayotgan investitsiyalarning ahamiyati	565
77	Умаров Баходир Султанович	Совершенствование налогового администрирования крупных предприятий реального сектора экономики	570
78	Ergashev Rustam Rajabovich	Ilmiy ishlanmalarni tijoratlashtirish mexanizmlarini dalillarga asoslangan holda joriy etish va monitoring qilish modeli	579
79	Ergashev Azizxon Avazxon o'g'li	O'zbekistonda tijorat banklari moliyaviy xizmatlar metodologiyasini takomillashtirishning ustuvor yo'nalishlari	589
80	Хамдамов Сардор Фармон угли	Sanoat kompaniyalarining davlat xaridlarida narx shakllanishi va raqobat muhiti: lot darajasidagi ma'lumotlar tahlili	595
81	Nabixo'jayeva Dilafr'o'z Sobir qizi	O'zbekistonda innovatsion iqtisodiyotning shakllanishida ayollar intellektual mehnatini boshqarish tizimini takomillashtirish	600
82	Zokirov Sardor To'liq o'g'li	Raqamli platformalar orqali hududlarga xorijiy investitsiyalarni jalb etish mexanizmlarini takomillashtirish	607
83	Umaraliyev Sanjar Sultonaliyevich	Hududlar investitsion jozibadorligini oshirishda institutsional muhitning roli	612
84	Axmedova Nigora Djabbaraliyevna	Budjet tashkilotlarida moliyaviy nazorat va ichki audit xizmatining nazariy asoslari	618
85	Davronov Doniyor Elmuratovich	Davlat moliyaviy nazoratida axborot texnologiyalarini qo'llash	625
86	Xolmurotov Fozil Saribayevich	Eksport faoliyati hududiy iqtisodiy o'sishning drayveri sifatida: Xorazm viloyati misolida	632
87	Saburov Javohir Kaxramon o'g'li	Mintaqaviy eksport diversifikatsiyasini o'lchash usullari: nazariy-uslubiy tahlil va Xorazm viloyati misolida aprobatsiya	844
88	Mirzaaxmedov Xamidullo Saydamatovich	Farg'ona iqtisodiy mintaqasida investitsion salohiyatdan foydalanishning hududiy tafovutlari va rivojlanish omillari	351
89	Aliyev Ma'ruf Komiljon o'g'li	Kimyo sanoati korxonalarida qarz yukini boshqarish va moliyaviy barqarorlikni ta'minlash mexanizmlarini takomillashtirish	358

FARG‘ONA IQTISODIY MINTAQASIDA INVESTITSION SALOHIYATDAN FOYDALANISHNING HUDUDIIY TAFOVUTLARI VA RIVOJLANISH OMILLARI

Mirzaaxmedov Xamidullo Saydamatovich

*University of business and
science o‘quv ishlari bo‘yicha prorektor
Geografiya fanlari nomzoi, dotsent
E-mail: mirxamid@list.ru
ORCID:0009-0002-7764-6830*

Annotatsiya. Mazkur maqolada Farg‘ona iqtisodiy mintaqasi investitsion salohiyati tahlil qilingan va rivojlanish omillari tizimli bayon qilingan. Tadqiqotda mintaqaning demografik vaziyati, ishlab chiqarish infratuzilmasi, resurslar taqsimoti va xorijiy sarmoyalar oqimi asosiy aniqlovchi omillar sifatida baholangan. 2014–2023-yillar davomida yalpi hududiy mahsulot va asosiy kapitalga investitsiyalar hajmi bo‘yicha statistik ko‘rsatkichlar o‘zgarishi, shuningdek xorijiy investitsiyalar ishtirokidagi korxonalar sonining o‘sish dinamikasi empirik ma’lumotlar asosida tahlil etilgan. Shuningdek, mintaqadagi investitsion tafovutlar, demografik bosim, resurs cheklovlari hamda sanoat tarmoqlarining rivojlanishini hududiy barqarorlikka ta’siri nuqtai nazaridan baholangan. Mualliflar tomonidan Farg‘ona iqtisodiy mintaqasi investitsion salohiyatini oshirish bo‘yicha kompleks strategik chora-tadbirlar taklif etilgan.

Kalit so‘zlar: Mintaqa, milliy iqtisodiyot, investitsiya siyosati, investitsiya muhiti, investitsion salohiyat, hududiy tafovutlar, mehnat resursi, demografik bosim, xorijiy investitsiya, infratuzilma.

ТЕРРИТОРИАЛЬНЫЕ РАЗЛИЧИЯ В ИСПОЛЬЗОВАНИИ ИНВЕСТИЦИОННОГО ПОТЕНЦИАЛА И ФАКТОРЫ РАЗВИТИЯ ФЕРГАНСКОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО РЕГИОНА

Мирзаахмедов Хамидулло Сайдамович

*проректор по учебной работе
University of Business and Science
кандидат географических наук, доцент
E-mail: mirxamid@list.ru
ORCID: 0009-0002-7764-6830*

Аннотация. В данной статье проанализирован инвестиционный потенциал Ферганского экономического региона и системно изложены факторы его развития. В ходе исследования демографическая ситуация региона, производственная инфраструктура, распределение ресурсов и потоки иностранных инвестиций были рассмотрены как ключевые определяющие факторы. На основе эмпирических данных проанализированы изменения статистических показателей по объёму валового регионального продукта и инвестиций в основной капитал за период 2014–2023 годов, а также динамика роста числа предприятий с участием иностранного капитала. Кроме того, оценено влияние инвестиционных диспропорций, демографического давления, ограниченности ресурсов и неравномерного развития отраслей промышленности на региональную стабильность. Авторами предложен комплекс стратегических мероприятий, направленных на повышение инвестиционного потенциала Ферганского экономического района.

Ключевые слова: Регион, национальная экономика, инвестиционная политика, инвестиционный климат, инвестиционный потенциал, территориальные диспропорции, трудовые ресурсы, демографическое давление, иностранные инвестиции, инфраструктура.

REGIONAL DIFFERENCES IN THE UTILIZATION OF INVESTMENT POTENTIAL AND DEVELOPMENT FACTORS OF THE FERGANA ECONOMIC REGION

Mirzaaxmedov Xamidullo Saydamatovich

*Vice-Rector for Academic Affairs
University of Business and Science
Candidate of Geographical Sciences
Associate Professor*

E-mail: mirxamid@list.ru

ORCID: 0009-0002-7764-6830

Abstract. *This article analyzes the investment potential of the Fergana Economic Region and systematically presents the factors influencing its development. The study evaluates key determinants such as the region's demographic situation, production infrastructure, resource distribution, and inflow of foreign investments. Based on empirical data, the research analyzes changes in statistical indicators related to gross regional product and the volume of investments in fixed capital for the period 2014–2023, as well as the dynamics of growth in the number of enterprises with foreign investment participation. In addition, the study assesses the impact of investment disparities, demographic pressure, resource constraints, and the uneven development of industrial sectors on regional stability. The authors propose a set of comprehensive strategic measures aimed at enhancing the investment potential of the Fergana economic region.*

Keywords: *Region, national economy, investment policy, investment environment, investment potential, regional disparities, labor resources, demographic pressure, foreign investment, infrastructure.*

Kirish

Zamonaviy iqtisodiy taraqqiyotda hududiy investitsion salohiyatni baholash va rivojlantirish strategiyasi mamlakatlarning iqtisodiy siyosatida ustuvor ahamiyat kasb etmoqda. Ayniqsa, mintaqaviy-iqtisodiy yondashuv asosida amalga oshiriladigan tadqiqotlar orqali investitsiya jarayonlariga ta'sir etuvchi tabiiy, ijtimoiy, iqtisodiy va infratuzilmaviy omillar kompleks baholanadi. O'zbekistonda investitsiya siyosatini takomillashtirish, xorijiy sarmoyalarni jalb qilish va mintaqaviy investitsion muhitni yaxshilash borasida qator tizimli islohotlarni amalga oshirmoqda. Mamlakat xo'jaligining tarkibiy jihatdan takomillashuvida mintaqalarda amalga oshirilayotgan iqtisodiy islohotlar muhim o'rin tutadi. Mintaqaviy rivojlanish unda sodir bo'ladigan худудий-iqtisodiy jarayonlar va munosabatlarning keng qamrovliligi, alohida tarmoq va tarmoqlararo hamda mintaqalararo aloqadorliklarning uyg'unligi asosida namoyon bo'ladi. Iqtisodiy rayonlardagi ijtimoiy-iqtisodiy geografik jarayonlar rayonlar ichki tuzilmalarining istiqboldagi rivojlanishi va ixtisoslashuviga ta'sir ko'rsatish bilan birga mamlakatda mintaqaning investitsion va tadbirkorlik muhitininng qanday shakllanishiga ham ta'sir ko'rsatadi [5].

Adabiyotlar sharhi

Hududiy investitsion salohiyat masalasi bo'yicha qator mahalliy va xorijiy olimlar tomonidan tadqiqotlar olib borilgan. Jumladan, O. K.Akramov va A.Sh. Bekmurodovlalar [1, 2] xorijiy investitsiyalarning iqtisodiyotdagi o'rnini, ularni jalb etish mexanizmlari va huquqiy asoslarini o'rgangan. Sh.B. Madrimov [4] investitsiya siyosatining iqtisodiy o'sish va tarmoq rivojiga ta'sirini empirik misollar asosida tahlil qilgan. N.N. Rasulova [6] esa hududlarga xorijiy sarmoyalarni jalb qilishda rag'batlantiruvchi omillar va ularning regional ijtimoiy-iqtisodiy natijalari haqida izchil tadqiqotlar olib borgan. O.K.Akramova [1] o'z tadqiqotida investitsion xavfsizlikni investitsion jozibadorlikni oshiruvchi muhim omil sifatida o'rgangan. Uning tadqiqotlarida investitsion xavfsizlikni ta'minlash orqali xorijiy investitsiyalar oqimini barqarorlashtirish, iqtisodiy siyosatda huquqiy aniqlikni mustahkamlash va makroiqtisodiy tahdidlarning oldini olishga alohida e'tibor qaratiladi. Mazkur yondashuv investitsion siyosatga

strategik qarashni taklif etadi va mamlakatning iqtisodiy barqarorligiga xizmat qiluvchi omillarni aniqlashda nazariy asos bo‘lib xizmat qiladi.

Hududiy yondashuv nuqtai nazaridan A.S.Soliyev va boshqalarning “Mintaqaviy iqtisodiyot” deb nomlangan qo‘llanmasida da mintaqalarning ixtisoslashuvi va hududiy salohiyatini ochib bergan [7]. Shuningdek, A.E.Ishmuhammedov, M.R.Rahimova, L.A.Ishmuhammedovalarning ishlarida mintaqalarning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanish imkoniyatlari, rivojlantirishni takomillashtirish yo‘llariga" oid tahlillar keltirilaadi [3].

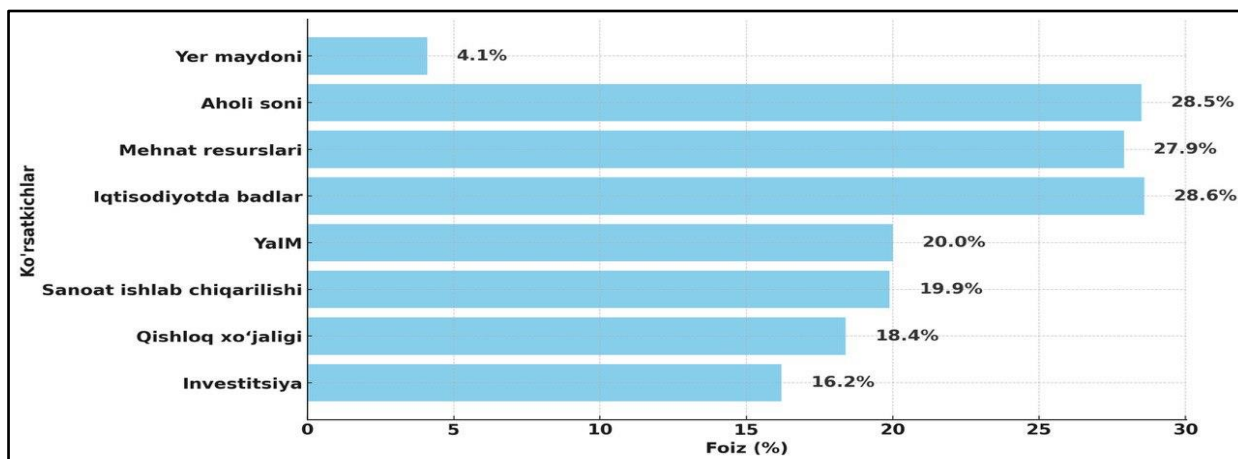
Tadqiqot metodologiyasi

Mazkur tadqiqotda Farg‘ona iqtisodiy mintaqasining hududiy investitsion salohiyatini kompleks baholash uchun ilmiy-nazariy va amaliy yondashuvlar uyg‘unlashtirib foydalanilgan. Ishning asosiy metodologik prinsiplari quyidagilardan iborat. Mintaqaning tabiiy, ijtimoiy-demografik, iqtisodiy va infratuzilmaviy omillarining o‘zaro bog‘liqligini, shuningdek, tarmoqlararo hamda hududlararo aloqadorliklarni o‘rganishda qo‘llanilgan.

Tahlil va natijalar

Mamlakatimiz iqtisodiyotini modernizatsiya qilish va ishlab chiqarish samaradorligini oshirishda investitsiyalar hal qiluvchi omil sifatida xizmat qilmoqda. Xususan, har bir hududda investitsion muhitni shakllantirishda mintaqaning tabiiy sharoitlari, resurs salohiyati, mehnat taqsimoti, ixtisoslashuvi hamda iqtisodiy rayonlashuvi muhim rol o‘ynaydi. Bu omillar investitsiya oqimining hududiy tarkibiga bevosita ta’sir ko‘rsatadi.

Farg‘ona iqtisodiy mintaqasi tabiiy, ijtimoiy-iqtisodiy, geosiyosiy va ekologik xususiyatlari bilan mamlakatning boshqa mintaqalaridan sezilarli darajada farqlanadi. Hudud umumiy respublika maydonining atigi 4,1 foizini tashkil etsa-da, aholining 28,5 foizi, yaratilgan yalpi ichki mahsulotning 20 foizi, iqtisodiy faol aholining 28,6 foizi, sanoat ishlab chiqarishining 19,9 foizi va asosiy kapitalga jalb etilgan investitsiyalarning 16,2 foizi aynan ushbu mintaqaga to‘g‘ri keladi (1-rasm).

1-rasm. Farg‘ona iqtisodiy mintaqasining O‘zbekistondagi ulushi (jamiga nisbatan foizda, 2023-yil) [11]

Statistik tahlillar shuni ko‘rsatadiki, Farg‘ona iqtisodiy mintaqasi aholi soni (28,5%) va mehnat resurslari salohiyati (27,9%) bo‘yicha respublikadagi yetakchi hududlardan biri hisoblanadi. Ushbu demografik omillar ishlab chiqarish, xizmat ko‘rsatish va ko‘p tarmoqli iqtisodiy faoliyat uchun muhim imkoniyatlarni yaratadi. Mintaqada sanoat va qishloq xo‘jaligi tarmoqlari uyg‘un rivojlanib borayotgan bo‘lsa-da, investitsiyalar ulushi nisbatan past darajada qolmoqda.

Hudud tabiiy resurslar bilan yetarli darajada ta‘minlanmagan bo‘lib, uning asosiy boyligi mehnat resurslari bilan ifodalanadi. Farg‘ona vodiysi shartli ravishda uch bosqichli tizim – tabiiy sharoit, demografik tarkib va xo‘jalik faoliyati ko‘rinishida piramida shaklida tasvirlansa, ushbu

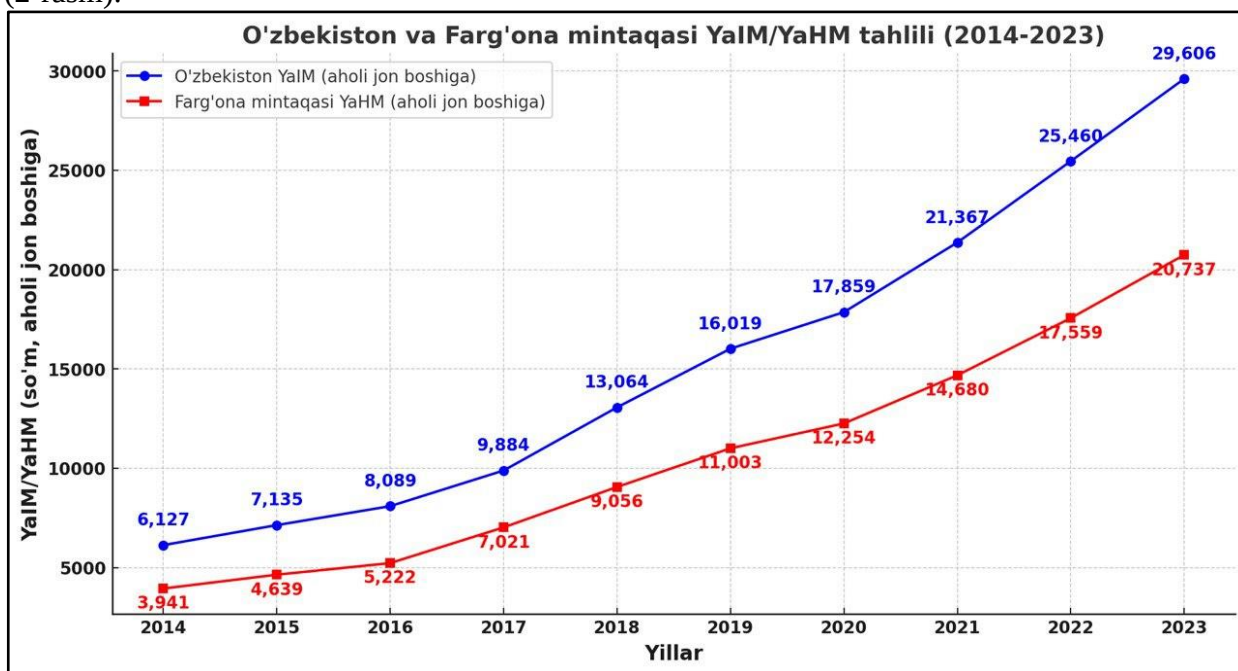

piramidaning eng nozik qismi – tabiiy komponent (yer, suv, ekologik barqarorlik), o‘rtadagi qatlam – yuqori demografik bosimni aks ettiruvchi aholi zichligi, eng yuqori qismi esa – o‘rtacha darajadagi xo‘jalik tizimi sifatida namoyon bo‘ladi. Shu nuqtai nazardan qaraganda, Farg‘ona iqtisodiy mintaqasi uchun antropogen bosimning yuqoriligi, yer va suv resurslarining cheklanganligi mintaqaning asosiy geografik xususiyatlari sifatida ajralib turadi [8].

O‘zbekiston YaIM va Farg‘ona iqtisodiy mintaqasi YaHMning aholi jon boshiga nisbatan ko‘rsatkichlari tahlili shuni ko‘rsatadiki, mazkur iqtisodiy rayon yoqorida ta’kidlanganidek, respublika aholisining va iqtisodiyotda band aholining 28 foizini tashkil etgan bo‘lsa-da, uning YaHM ko‘rsatkichi aholi jon boshiga nisbatan respublika o‘rtacha darajasidan past bo‘lib qolmoqda. 2014-yilda ushbu tafovut 1,5 barobar yoki 35,6 foizni tashkil qilgan bo‘lsa, 2017-yilda u 28,9 foizga, 2020-yilda 1,4 barobarga, 2023-yilda esa 29,9 foizga teng bo‘lgan. 2014–2023-yillar mobaynida Farg‘ona iqtisodiy mintaqasida YaHMning aholi jon boshiga to‘g‘ri keluvchi hajmi 5,3 baravar oshgan. Ayniqsa, 2017-yilda Farg‘ona iqtisodiy mintaqasi va O‘zbekiston bo‘yicha aholi jon boshiga to‘g‘ri keluvchi YaHM va YaIM ko‘rsatkichlari orasidagi tafovut eng past darajaga – 28,9 foizga tushgan, biroq keyingi yillarda ushbu tafovut yana 30 foiz atrofida saqlanib qolmoqda.

Bu holat Farg‘ona iqtisodiy mintaqasida hududiy iqtisodiy tafovutlar mavjudligini ko‘rsatadi (2-rasm).

2-rasm. 2014–2023-yillarda O‘zbekiston YaIM va Farg‘ona iqtisodiy mintaqasi YaHM ko‘rsatkichlarining aholi jon boshiga nisbatan dinamikasi (so‘mda) [9]

2014-yilda Farg‘ona mintaqasining yalpi hududiy mahsuloti (YaHM) aholi jon boshiga hisoblaganda O‘zbekiston yalpi ichki mahsulotidan (YaIM) 35,67 foizga past bo‘lgan. 2023-yilga kelib esa bu tafovut 29,9 foizgacha qisqargan.

Ushbu ijobiy siljishga sabab sifatida 2017-yilgacha mintaqqa iqtisodiyotida qishloq xo‘jaligi tarmoqlarining ustuvorligi qayd etilsa, 2017-yildan boshlab sanoat zonalarini faoliyatining kengaytirilishi, kichik va o‘rta biznesning rivojlanishi hisobiga iqtisodiy struktura muvozanatlanib, ko‘rsatkichlar o‘rtasidagi tafovut eng past darajaga – 28,9 foizgacha qisqargan.

Bundan tashqari, mintaqada yangi yaratilayotgan ish o‘rinlarining mavjud mehnat resurslariga nisbatan yetarli emasligi, yer resurslarining tanqisligi hamda demografik bosimning kuchayib borayotgani natijasida qator ijtimoiy-iqtisodiy muammolar yuzaga kelmoqda. Bunday sharoitda iqtisodiy rayon hududida investitsiya muhitini shakllantirish va rivojlantirish mintaqaning yalpi hududiy mahsulot (YaHM) ko‘rsatkichlarini aholi jon boshiga nisbatan oshirish, shuningdek, umumiy iqtisodiy salohiyatni kuchaytirish uchun muhim omil sifatida

namoyon bo'ladi.

O'zbekiston va Farg'ona iqtisodiy mintaqasi bo'yicha asosiy kapitalga jalb etilgan investitsiyalar tahlili shuni ko'rsatadiki, 2019–2023-yillar davomida Farg'ona mintaqasida investitsiyalar hajmi 28 222,4 milliard so'mdan 57 814,2 milliard so'mgacha oshgan, ya'ni qariyb ikki baravar ko'paygan (**1-jadval**). Respublika miqyosidagi jami investitsiyalar ulushida Farg'ona mintaqasi hisssasi 2019-yilda 14,4 foizni tashkil etgan bo'lsa, 2020-yilda 15,5 foizga, 2021-yilda 15,3 foizga, 2022-yilda esa eng yuqori daraja – 16,7 foizga yetgan. 2023-yilda bu ko'rsatkich 16,2 foizni tashkil qilgan.

2019–2021-yillar davomida Farg'ona mintaqasi ulushining nisbatan past bo'lishiga COVID-19 pandemiyasi bevosita ta'sir ko'rsatdi. Pandemiya davrida ko'plab xorijiy va qo'shma korxonalar faoliyati cheklangani sababli investitsiya oqimlari pasaygan. Biroq 2022-yilda mintaqaning respublikadagi ulushi sezilarli darajada oshib, iqtisodiy tiklanish jarayoni tezlashgan. Jumladan, 2022-yil yakunlariga ko'ra, Andijon viloyatida jami 14,7 trln so'm asosiy kapitalga investitsiyalar o'zlashtirilgan bo'lib, ulardan 41,5 foizi yangi qurilishlarga, 46,6 foizi kengaytirish, rekonstruksiya va modernizatsiyaga, qolgan 11,9 foizi esa boshqa xarajatlarga yo'naltirilgan [10].

Shu yil davomida Namangan viloyatida esa 4562,9 mlrd so'm asosiy kapitalga investitsiyalar o'zlashtirilgan bo'lib, jami investitsiyalarning 31,8 foizi ishlab chiqarish sanoatiga to'g'ri kelgan. Ulardan 3443,9 mlrd so'mi xorijiy investitsiyalar va kreditlar hisobiga to'g'ri kelib, bu jami hajmning 70 foizini tashkil etgan [12].

2022-yilda Farg'ona viloyatiga jalb qilingan xorijiy investitsiyalar hajmi 957,4 million AQSh dollarini tashkil etgan bo'lib, bu 2021-yilga nisbatan 187 foizga o'sishni ifodalaydi. Investitsiyalar asosan sanoat, farmatsevtika, ta'lim, qishloq xo'jaligi mahsulotlarini qayta ishlash kabi tarmoqlarga yo'naltirilgan [10]. Yuqorida qayd etilgan ijobiy islohotlar Farg'ona iqtisodiy mintaqasi ulushining respublika miqyosidagi investitsiya hajmida sezilarli ravishda oshishiga xizmat qilgan. Biroq 2023-yilda bu ulushda biroz pasayish kuzatilgan.

1-jadval.

2019–2023-yillarda O'zbekiston va Farg'ona iqtisodiy mintaqasi bo'yicha asosiy kapitalga jalb etilgan investitsiyalar hajmi (mlrd so'mda)*

T\N	Yil	O'zbekiston bo'yicha (mlrd so'm)	Farg'ona iqtisodiy mintaqasi (mlrd so'm)	Farg'ona mintaqasi ulushi (%)
1	2019	195927.3	28222.4	14.4
2	2020	210195.1	32669.8	15.5
3	2021	239557.6	36783.8	15.3
4	2022	266240.0	44534.2	16.7
5	2023	356071.4	57814.2	16.2

*O'zbekiston Respublikasi milliy statistika qo'mitasi ma'lumotlari asosida mualliflar tomonidan tuzulgan [10]

O'zbekiston Respublikasining ma'muriy-hududiy birliklari maydoni, aholisi soni, tabiiy-iqlimiy sharoitlari, infratuzilma bilan ta'minlanganlik darajasi, shaharlashuv ko'rsatkichlari va aholining turmush sharoitlari bo'yicha sezilarli tafovutlarga ega. Hududlar o'rtasidagi ushbu farqlar, ayniqsa, shahar va qishloq joylari o'rtasidagi iqtisodiy-sotsial nomutanosibliklar davlat tomonidan olib borilayotgan mintaqaviy siyosatni shakllantirishda muhim ahamiyat kasb etadi. Mazkur siyosatning asosiy maqsadi – hududlararo tafovutlarni kamaytirish, ijtimoiy-iqtisodiy tengsizliklarni yumshatish va barqaror rivojlanishni ta'minlashdan iborat. Ushbu jarayonlarda xorijiy investitsiyalarni jalb etish va ularning samarali yo'naltirilishi alohida strategik ahamiyatga ega [4].

Xorijiy investitsiyalar ishtirokidagi korxonalar sonining o'sish dinamikasi 2015–2022-yillar davomida sezilarli tarzda ortganligini statistik ma'lumotlar tasdiqlaydi. Jumladan, 2015-yilda respublika bo'yicha qo'shma korxonalar soni 2883 tani, xorijiy korxonalar esa 2155 tani tashkil etgan. 2022-yilga kelib bu ko'rsatkichlar muvofiq ravishda 2,2 barobar va 4,3 barobar o'sgan (2-

jadval). Tahlil natijalari shuni ko'rsatadiki, O'zbekistonda xorijiy sarmoya ishtirokidagi korxonalar soni yildan-yilga barqaror sur'atlarda ortib bormoqda. Tahlillar shuni ko'rsatadiki, 2015–2022-yillar davomida Farg'ona iqtisodiy mintaqasi hududlarida xorijiy investitsiyalar ishtirokidagi korxonalar soni barqaror o'sib borgan. Ushbu dinamik o'sish mintaqaning investitsion jozibadorligi ortib borayotganini ko'rsatadi. Xususan, Andijon viloyatida 2015-yilda 79 ta qo'shma korxona va 46 ta xorijiy korxona mavjud bo'lgan bo'lsa, 2022-yilda ularning soni mos ravishda 259 va 174 taga yetgan. Bu esa qo'shma korxonalar sonining 3,3 barobar, xorijiy korxonalar sonining esa 3,8 barobar oshganini anglatadi.

2-jadval.

Xorijiy investitsiyalar ishtirokidagi korxonalarning tashkil etilishi dinamikasi (2015–2022 yy)*

№	Hududlar nomi	Soni 2015		Soni 2016		Soni 2017		Soni 2018		Soni 2019		Soni 2020		Soni 2021		Soni 2022	
		Qo'shma korxona	Xorijiy korxona	Qo'shma korxona	Xorijiy korxona	Qo'shma korxona	Xorijiy korxona	Qo'shma korxona	Xorijiy korxona	Qo'shma korxona	Xorijiy korxona	Qo'shma korxona	Xorijiy korxona	Qo'shma korxona	Xorijiy korxona	Qo'shma korxona	Xorijiy korxona
	Respublika bo'yicha	2883	2155	2920	2273	3188	2497	4127	3649	5302	5478	5920	6386	6204	7537	6419	9382
1.	Andijon	79	46	82	76	96	83	137	93	168	147	222	143	264	126	259	174
2.	Namangan	60	29	67	31	76	35	101	46	150	78	172	95	181	111	185	132
3.	Farg'ona	117	34	116	42	146	56	203	80	284	134	311	157	351	194	355	241
4.	Farg'ona iqtisodiy rayoni bo'yicha	256	109	265	149	318	174	441	219	602	359	705	395	796	431	799	547

*O'zbekiston Respublikasi milliy statistika qo'mitasi ma'lumotlari asosida mualliflar tomonidan tuzilgan [11]

Namangan viloyatida ham xuddi shunday ijobiy o'zgarishlar kuzatilmoqda. 2015-yilda mavjud bo'lgan 60 ta qo'shma va 29 ta xorijiy korxona soni 2022-yilda mos ravishda 185 va 132 taga yetib, ularning soni 3 va 4,5 barobarga oshgan. Ayniqsa xorijiy korxonalar sonidagi o'sish tendensiyasi yuqoriligi bilan ajralib turadi.

Farg'ona viloyatida esa 2015–2022-yillar oralig'ida qo'shma korxonalar soni 117 tadan 355 taga, xorijiy korxonalar esa 34 tadan 241 taga oshib, ularning soni mos ravishda 3 va deyarli 7 barobarga ko'paygan. Bu ko'rsatkich Farg'ona viloyatini mintaqa doirasida xorijiy sarmoyalar ishtirokidagi eng faol hudud sifatida ajratib turadi.

Ushbu davrda sanoat, farmatsevtika, ta'lim, qishloq xo'jaligi mahsulotlarini qayta ishlash sohaları investorlar uchun eng jozibador yo'nalishlar sifatida shakllandi. Shuningdek, axborot texnologiyalari va innovatsion sohalarida ham investitsiyaviy faollikning barqaror o'sish sur'atlari kuzatildi.

2022-yilda xalqaro reyting agentligi **Standard & Poor's (S&P Global Ratings)** tomonidan Farg'ona viloyati byudjetining barqarorligi, tijoriy qarzdorlikning mavjud emasligi va moliyaviy boshqaruv samaradorligi e'tirof etildi hamda viloyatga **“B+” darajasidagi, “Barqaror” prognozli kredit reytingi** berildi. Bu omil xorijiy sarmoyadorlar uchun mintaqaning investitsion jozibadorligini oshirishga xizmat qilgan muhim faktorlardan biri hisoblanadi [10].

Andijon viloyatida ham 2015–2022-yillar davomida qo'shma va xorijiy korxonalar soni sezilarli darajada oshgan. Ushbu o'sishning asosiy sababi viloyatning rivojlangan sanoat salohiyati, xususan, avtomobilsozlik va yengil sanoat tarmoqlarining yuqori samaradorligi bilan izohlanadi. Mazkur tarmoqlar nafaqat viloyat balki respublika iqtisodiyotida ham muhim o'rin egallaydi.

Namangan viloyatida esa xorijiy investitsiyalar ishtirokidagi korxonalar soni nisbatan kamroq bo'lib, investitsiya oqimi asosan yengil sanoat yo'nalishiga –to'qimachilik va charm sanoatiga yo'naltirilgan. Bu holat hududning ixtisoslashuvi, resurs bazasi va sanoat infratuzilmasi bilan bevosita bog'liq.

Farg'ona iqtisodiy mintaqasi investitsion salohiyatining barqaror o'sishini ta'minlash uchun

kompleks, tizimli yondashuv asosida qator strategik tadbirlarni amalga oshirish zarur. Avvalo, transport-logistika infratuzilmasini modernizatsiya qilish, energetika va suv ta'minoti tizimlarining ishonchligini oshirish orqali ishlab chiqarish zanjirining barqarorligini ta'minlash lozim. Bu esa xorijiy va mahalliy investorlar uchun muhim infratuzilmaviy kafolat yaratadi.

Shu bilan birga, investitsion muhitni liberallashtirish, soddalashtirilgan ma'muriy tartibotlar va normativ-huquqiy mexanizmlarni takomillashtirish orqali investorlar uchun qulay sharoitlar yaratish muhim ahamiyat kasb etadi. Yuqori texnologiyalarga asoslangan yangi sanoat tarmoqlarini joriy etish, mavjud ishlab chiqarish quvvatlarini diversifikatsiyalash ham mintaqaviy iqtisodiyotda texnologik modernizatsiya jarayonini jadallashtiradi.

Qishloq xo'jaligi tarmog'ida esa zamonaviy agrotexnologiyalarni joriy etish, yer va suv resurslaridan samarali foydalanishga yo'naltirilgan innovatsion yondashuvlar, yuqori qo'shimcha qiymatga ega mahsulotlar ishlab chiqarish imkonini beradi. Mazkur chora-tadbirlar Farg'ona iqtisodiy mintaqasining umumiy investitsion jozibadorligini oshiribgina qolmay, balki iqtisodiy o'sish sur'atlarini jadallashtirish, bandlikni kengaytirish va hududlararo rivojlanish tafovutlarini yumshatishda ham muhim omil sifatida xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Акрамова О. К. Обеспечение инвестиционной безопасности как автономный фактор повышения инвестиционной привлекательности // Информатика. Экономика. Управление/Informatics. Economics. Management. – 2022. – Т. 1. – №. 2. – С. 0208-0216.
2. Bekmurodov A.Sh., Karriyeva Y.K., Nematov I.U., Nabiyeu D.H., Kattayev N.T. Xorijiy investitsiyalar [O'quv qo'llanma]. –Toshkent: Iqtisodiyot nashriyoti, 2010. –150 b.
3. Ishmuhamedov A.E., Raximova M.R., Ishmuxamedova L.A. Mintaqaviy iqtisodiyot. Darslik. – TDIU. 2007. – 296 bet.
4. Madrimov Sh.B. Iqtisodiyotni rivojlantirishda to'g'ri investitsiya siyosati [Ilmiy jurnal]. Sustainability of Education, Socio-Economic Science Theory, 3(27). 2025. URL: <https://interoncof.com/index.php/finland/issue/view/139>. –B.116–119.
5. Мирзаахмедов Х.С. Фарғона минтақасининг ижтимоий-иқтисодий ривожланиш хусусиятлари // Ўзбекистон География Жамиятининг Ахборотномаси.-Т., 44-жилд 2014, 55-59 б.
6. Rasulova N.N. Hududlarga xorijiy investitsiyalarni jalb qilishni rag'batlantirish // Raqamli iqtisodiyot sharoitida mintaqalar barqaror rivojlanishining dolzarb muammolari va yechimlari 23.04.2024. URL: <https://phoenixpublication.net/index.php/TANQ/article/view/346/303>
7. Солиев А.С. ва бошқалар. Минтақавий иқтисодиёт [Ўқув қўлланма]. –Тошкент: Университет, 2003. –302 б.
8. Qurbonov Sh.B., Fedorko V.N. O'zbekiston geografiyasi (II qism. O'zbekiston iqtisodiy va ijtimoiy geografiyasi). Darslik / Mas'ul muharrir M.I. Nazarov. – Toshkent: Yangi Chirchiq prints, 2024.– 382 b.
9. Andijon viloyati statistika boshqarmasi. [Elektron resurs]. 22.02.2023. URL: <http://andstat.uz/>
10. Investitsiyalar [Elektron resurs]. 24.01.2023. URL: <https://yuz.uz/>
11. O'zbekiston Respublikasi milliy statistika Qo'mitasi [Elektron resurs]. URL: <http://stat.uz/>
12. Отчеты об инвестиционном климате 2024 года: Узбекистан [Электронный ресурс]. 22.12.2024. <https://www.state.gov/reports/2024-investment-climate-statements/uzbekistan>

